

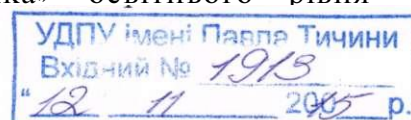
## ВІДГУК

офіційного опонента  
продисертацію **Корінної Ганни Олексіївни**  
**«Підготовка майбутніх соціальних педагогів**  
**до статево-рольової соціалізації дошкільників»**,  
поданої до захисту на здобуття наукового ступеня  
кандидата педагогічних наук зі спеціальності  
13.00.05 - соціальна педагогіка

Актуальність проблеми дослідження здобувачки не викликає жодних сумнівів у контексті вітчизняних освітянських реалій, що віддзеркалюють стан реалізації принципів тендерної рівності у навчально-виховний процес. Оскільки ж дошкільній ланці освіти належить особливе місце в соціалізації дитини взагалі та статево-рольовій соціалізації дошкільника, зокрема, то цілковито очевидно є своєчасність звернення Г.О.Корінної до означеної проблеми. Отже, вибір теми значно посилюється нагальною потребою у компетентній допомозі соціального педагога в реалізації принципу тендерної рівності у сучасному дошкільному закладі освіти.

Аналіз дисертаційної роботи дає підстави стверджувати про незаперечність його новизни, яка вбачається нами в тому, що вперше визначено педагогічні умови підготовки майбутніх соціальних педагогів до статево-рольової соціалізації дітей дошкільного віку на підґрунті розширення соціально-педагогічного знання про феномен готовності до означеної сфери професійної діяльності. До того ж запропоновано досить виважене, як нам видається, модельне уявлення про досліджуваний процес, поетапну стратегію його розгортання в умовах вищої школи.

Вважаємо незаперечним і практичне значення дослідження Г.О.Корінної, оскільки в ньому посилено практико-орієнтовну складову підготовки фахівців напряму «Соціальна педагогіка» освітнього рівня «бакалавр» завдяки збагаченню навчально-методичні



нормативних навчальних курсів, а також запровадження різнорівневих навчальних завдань студентам, підґрунтям яких слугує ідея актуалізації міжпредметних зв'язків. До того ж важливим практичним доробком дисертантки доцільно вважати й розроблений нею елективний курс «Статеворольова соціалізація дошкільників: сутність, специфіка, супровід».

Дослідницький апарат роботи визначено коректно, що є свідченням глибокого усвідомлення автором сутності порушеної проблеми та здатності спрогнозувати конструктивний підхід щодо її теоретичного і практичного вирішення.

Вважаємо; що виконана дисертаційна робота, безперечно, заслуговує на позитивну оцінку, оскільки в ній містяться, зокрема, такі найсуттєвіші результати.

Перший параметр: структура дисертаційного дослідження Г.О.Корінної є достатньо чіткою й логічною. Таким чином, робота містить ґрунтовний екскурс у теорію порушеної проблеми, що цілком відповідає завданням такого роду досліджень. Так, перший розділ - «Професійна підготовка майбутніх соціальних-педагогів до статево-рольової соціалізації дітей дошкільного віку як педагогічна проблема» - репрезентує тлумачення автором ключових понять, конкретизацію специфіки статево-рольової соціалізації дітей дошкільного віку та вичерпне висвітлення особливостей підготовки соціального педагога в окресленому аспекті професійної діяльності.

Другий розділ - «Стан готовності майбутніх соціальних педагогів до статево-рольової соціалізації дошкільників» - віддзеркалює діагностику досліджуваного процесу. У цьому зв'язку на особливе схвалення заслуговує обраний здобувачкою критеріальний підхід (когнітивно-інформаційний, мотиваційно-особистісний і творчо-діяльнісний критерії) та кількісні результати діагностики, які досить влучно, на наш погляд, представлені у вигляді таблиці (див. таблицю 2.7., с.109) та у висновках до другого розділу (зокрема, с.112).

У третьому розділі - «Дослідно-експериментальна перевірка моделі та соціально-педагогічних умов підготовки майбутніх соціальних педагогів до роботи з дітьми дошкільного віку у процесі їхньої статево-рольової соціалізації» - міститься суто експериментальна частина роботи та досить докладно, на наше переконання, представлено порівняльний аналіз констатувального та формувального етапів педагогічного експерименту.

На особливу підтримку заслуговує розроблена здобувачкою модель процесу, що досліджується (с.116 тексту дисертації, с.10 тексту автореферату).

Другий параметр: варті особливої уваги внесені дисертанткою уточнення основних понять: «стать соціальна», «гендер», «статева роль», «статево-рольова соціалізація дошкільників», що дозволило сформулювати авторське визначення педагогічної сутності ключового поняття, а саме: «статево-рольова соціалізація дошкільників». У дисертації воно визначено в контексті процесу спонтанних та спрямованих впливів на особистість дитини, що сприяють її формуванню як представника певної статі з урахуванням відповідних фізіологічних і психосоціальних особливостей. Підготовка ж майбутніх соціальних педагогів до статево-рольової соціалізації дошкільників схарактеризована як складова частина професійної підготовки, що передбачає формування у майбутніх фахівців професійних знань із тендерних особливостей дошкільників та умінь і навичок, необхідних для ефективного соціально-педагогічного супроводу статево-рольової соціалізації дітей дошкільного віку. Змістовно представлено і тлумачення з дисертаційного поняття «готовність майбутніх соціальних педагогів до статево-рольової соціалізації дошкільників», а саме: як результат професійної підготовки у вищій школі, інтегральна професійна й особистісна характеристика майбутнього соціального педагога, яка дозволяє забезпечити успішну статево-рольову соціалізацію дітей дошкільного віку з урахуванням їхніх психолого-педагогічних особливостей на засадах продуктивної взаємодії з різними суб'єктами педагогічного процесу.

Третій параметр складає, на наш погляд, дослідницький задум дисертанти щодо стратегії розгортання дослідно-експериментальної роботи, спрямований на підготовку майбутніх соціальних педагогів до статево-рольової соціалізації дошкільників. Йдеться про осмислення цієї стратегії за певними блоками (методологічно-цільовий, організаційно-процесуальний, контрольний-оцінювальний) та рівнями (достатній, середній, низький) готовності, що, дійсно, дало змогу системно вибудовувати процес професійної підготовки студентів у вищому навчальному закладі.

Додають новизни проведеному дослідженню і запропоновані автором як традиційні, так і нестандартні форми, методи, методики, а також ряд творчих завдань, що викликають значний науковий інтерес.

Науковим надбанням автора вважаємо й результати дослідницької роботи з реалізації соціально-педагогічних умов у межах експериментальної моделі цього процесу, а саме: співробітництво та співтворчість викладачів і студентів; стимулювання бажання студентів та формування їхньої особистісної спрямованості на взаємодію з дітьми дошкільного віку в процесі їхньої статево-рольової соціалізації; поєднання теоретичних знань та практичних умінь студентів із можливостями самостійно орієнтуватись у педагогічній ситуації; збагачення практичного досвіду майбутніх соціальних педагогів щодо роботи з дітьми дошкільного віку з урахуванням їхньої статевої приналежності.

Висновки дисертації відображають основний її зміст. Вони чітко сформульовані, співвіднесені із завданнями, послідовні, змістовні.

Матеріали й висновки дисертаційного дослідження отримали широке впровадження - йдеться про шість ВНЗ (Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, Миколаївський національний університет імені Василя Сухомилинського, Рівненський державний гуманітарний університет, Уманський державний педагогічний університет

імені Павла Тичини).

Автореферат у повній мірі віддзеркалює основний зміст дисертації, а публікації Корінної Г. О. кількісно й якісно (19 одноосібних публікацій, з яких 8 відображають основні наукові результати, 10 - апробаційного характеру, 1 - додатково відображає наукові результати дисертації) достатньо повно відображають сутність та результати виконаного дослідження.

Високо оцінюючи дисертаційну роботу Корінної Ганни Олексіївни, вважаємо за необхідне висловити деякі зауваження й побажання.

1. На наш погляд, дисертаційна робота значно виграла б, якби на її робочих сторінках (зокрема, у першому підрозділі першого розділу) було б більш розгорнуто відображено напрацювання ще й таких відомих авторів розбудови методологічного концепту процесу соціалізації, як, наприклад, погляди Жана Піаже - автора операційної теорії інтелекту, який саме й обґрунтував положення, згідно з яким особистість, а саме дитина, формується на основі схем поведінки, тобто процес соціалізації керується операційними структурами - внутрішніми діями суб'єкта, яким відповідають зовнішні дії; цей перехід вчений назвав інтеріоризацією (одним із механізмів соціалізації).

2. Нам видається, що у другому підрозділі першого розділу можливим було б більш детально проаналізувати походження термінів «гендер» і «стать». Наприклад, доречно було б наголосити на доробку американської дослідниці Маргарет Мід, яка, як відомо, вивчала більше сорока років цю проблему, і саме вона дійшла висновку, що «стать» (sex) - це природна характеристика людини, в той час «гендер» (gender) формується як результат соціокультурної характеристики.

3. У другому розділі дисертації бажано було б більш рельєфно представити визначені ще й соціально-педагогічні передумови формування професійної готовності студентів (наприклад, у вигляді схеми).

4. Вважаємо, що в дослідженні необхідно було б зацентувати увагу не тільки на навчальному, а й соціально-виховному процесах, оскільки впливовість останнього на рівні готовності майбутніх соціальних педагогів до статево-рольової соціалізації дошкільників є більш відчутною.

5. На с.159-163 роботи досить докладно висвітлено своєрідність соціально-педагогічної практики студентів у дошкільних навчальних закладах. На нашу думку, бажано було б окремим виданням опублікувати методичні рекомендації майбутнім фахівцям щодо соціально-педагогічної практики у дошкільному навчальному закладі.

6. Не можна погодитися з логікою міркувань з добувачки про доцільність здійснювати аналітичну роботу спочатку із якісними, а вже потім кількісними характеристиками. Так, на с. 8 тексту автореферату зазначено (цитую): «...на основі виявлених критеріїв та показників визначено рівні готовності майбутніх соціальних педагогів, представлено їх якісні та кількісні характеристики».

Робота, на жаль, не позбавлена і поодиноких стильових огріхів (сі8, с.23, с.26, С.209). •

Проте зазначені зауваження не є концептуальними і не знижують загальної теоретичної та практичної цінності проведеного дисертаційного дослідження, яке є самостійним, завершеним, тим, що робить суттєвим внесок у розвиток професійної та соціальної педагогіки. Отримані автором результати можуть бути використані у процесі викладання суспільствознавчих дисциплін у вищих педагогічних навчальних закладах усіх рівнів акредитації, а також у системі післядипломної освіти.

В цілому слід відзначити, що дисертаційна робота відзначається логічністю та послідовністю побудови, аргументованістю висновків, що характеризує Корінну Г. О. як наполегливого й досить зрілого науковця, здатного осмислено і креативно підходити до реалізації дослідницьких завдань.

Отже, є всі підстави для загального висновку про те, що дисертація «Підготовка майбутніх соціальних педагогів до статево-рольової соціалізації дошкільників» відповідає встановленим вимогам до подібного роду робіт, а її автор - Корінна Ганна Олексіївна - заслуговує на присудження їй наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.05 - соціальна педагогіка.

Офіційний опонент –  
кандидат педагогічних наук,  
доцент кафедри загальної і  
соціальної педагогіки та початкової освіти



*[Handwritten signature]*  
доц. Фурдуй С. Б.

09.11.2015

Підпис доцента кафедри загальної і соціальної педагогіки та початкової освіти Ізмаїльського державного гуманітарного університету С. Б. Фурдуй засвідчую:

Начальник відділу кадрів



*[Handwritten signature]*  
Омельченко Г.М.

*Відгук паріішов  
у раду 12.11.2015р.*

*[Handwritten signature]*  
Н. І. Редько